

Eruvin Mekorot

Part One: Where May an Eruv Be Constructed?

A. The Basic Definition of a Tzurat HaPetach

1. Almost all community Eruvin are composed mostly of Tzurat Hapetach.
2. See the Braita quoted on Eruvin 11b (approximately line twenty) for the basic definition of a Tzurat HaPetach.

תנא: צורת הפתח שאמרו - קנה מכאן וקנה מכאן וקנה על גביהן

B. A Tzurat HaPetach is works in a Karmelit but is NOT effective in a Reshut HaRabbim – The Definition of a Reshut HaRabbim

1. Shabbat 6a – Tanu Rabbanan (starting from the two dots approximately 30 lines from the top of the page) until and including “Zo Hee Reshut HaRabaim Gemurah – see all of the Rashis.

תנו רבנן, ארבע רשויות לשבת: רשות היחיד, ורשות הרבים, וכרמלית. ומקום פטור. ואיזו היא רשות היחיד - חריץ שהוא עמוק עשרה ורחב ארבעה, וכן גדר שהוא גבוה עשרה ורחב ארבעה - זו היא רשות היחיד גמורה. ואיזו היא רשות הרבים - סרטיא ופלטיא גדולה, ומבואות המפולשין זו היא רשות הרבים גמורה

Rashis:

ארבע רשויות - כולהו מפרש ליה.

גדר - כותל, שהוא גבוה עשרה ורחב ארבעה הוי רשות היחיד.

סרטיא - מסילה שהולכין בה מעיר לעיר.

פלטיא - רחבה של עיר, ששם מתקבצין לסחורה.

ומבואות - של עיר, רחבים שש עשרה אמה.

המפולשין - משני ראשיהן לפלטיא.

2. Shabbat 99a – four lines above the Mishna “Derech Reshut HaRabbim” until the word “MiMishkan”.

דקיימא לן: דרך רשות הרבים שש עשרה אמה, אנו דגמרינן לה ממשכן

3. See Rambam’s codification of these Gemarot (Hilchot Shabbat 14:1).

איזו היא רשות הרבים--מדברות ויערים ושדות, ודרכים המפולשין להן: ובלבד שיהיה רוחב הדרך שש עשרה אמה, ולא תהיה עליו תקרה

4. Note the stunning Rashi to Eruvin 6a (d.h. Reshut HaRabim) and Eruvin 59a (d.h. Ir). Think: Is Rashi's Chiddush well-grounded in the Gemara?

רשות הרבים - משמע רחב שש עשרה אמה, ועיר שמצויין בה ששים ריבוא ואין בה חומה, (או) שהיה רשות הרבים שלה מכוון משער לשער שיהא מפולש, דומה לדגלי מדבר.

עיר של יחיד - שלא היו נכנסין בה תמיד ששים רבוא של בני אדם, ולא חשיבא רשות הרבים, דלא דמיא לדגלי מדבר.

5. Does Halacha follow the Rambam or Rashi?

a. Shulchan Aruch O.C. 345:7; Taz 345:6; and the Magen Avraham

345:7.

1. SA - ואפ"י - איזהו רשות הרבים, רחובות ושווקים הרחבים ט"ז אמה ואינם מקורים ואין להם חומה, ואפ"י - יש להם חומה אם הם מפולשים משער לשער ואין דלתותיו נעולות בלילה (טור) הוי רשות הרבים. ויש אומרים שכל שאין ששים רבוא עוברים בו בכל יום אינו רשות הרבים.
2. Taz - וי"א שכל שאין ס' רבוא כו'. - כתב ב"י הדיעה האחרונה היא דעת רש"י והתו' והרא"ש והטור - וסמ"ג וסמ"ק וסה"ת (והמרדכי פ' כל כתבי) והרוקח והאחרון מהרי"ו בתשו' ודיעה ראשונה הוא דעת הרמב"ם ורמב"ן ורשב"ם והמ"מ והר"ן והריב"ש ותמהתי דכאן כתב ב"י בשם המ"מ ורמב"ם ורשב"א דא"צ ס' רבוא בוקעים ולעיל סי' של"ד כתב הטור להקשות על סה"ת מהך סברא דאין כאן איסור דאורייתא לדין שאין לנו ר"ה כו' וכתב ב"י שזו הקושי' הקשה המ"מ בשם הרשב"א א"כ משמע דס"ל שלא הוה ר"ה עד שיש ס' רבוא ג"כ דאל"כ גם לדין יש ר"ה וכתב רש"ל בפ' א"צ סי"ח וכ"כ מהר"ר בנימן בתשו' סי' צ"ב דיש להחמיר כדיעה ראשונה ורמ"א כ' בס"י שמ"ו שכל רשויות שלנו כרמלית הם משמע כדיעה אחרונה ובפי העולם מורגל עכשיו שאין לנו ר"ה הוא כדעת הי"א והם רבים ובפרט שבדעת המ"מ ורשב"א מצינו ג"כ להיפך כמ"ש וע"כ המחמיר יחמיר לעצמו ואין בידו למחות למה שנוהגין עכשיו כאותן הרבים שמקילין כנ"ל
3. MA - ומ"ב סי' צ"ב ורש"ל בביצה סימן פ' פסקו לחומרא אך דעת רוב הפוסקים - ויש אומרים כו' - ולהקל וכ"פ בש"ע סי' ש"ג סי"ח ובכמה דוכתי וכ"כ מהרא"י בפסקים סי' נ"ה

b. See also Shulchan Aruch O.C. 303:18 and the Rama 346:3 (towards the end where he comments that all of our Reshuyot are considered a .....).

והאידנא, נשי דידן נהגו לצאת בכל תכשיטין. ויש שאמרו דמדינא אסורות, אלא שכיון שלא - SA - ישמעו, מוטב שיהיו שוגגות ואל יהיו מזידות. ויש שלימדו עליהם זכות לומר שהן נוהגות כן ע"פ סברא אחרונה שכתבתי שלא אסרו לצאת בתכשיטין לחצר שאינה מעורבת, והשתא דלית לן רשות הרבים גמור הוה ליה כל רשות הרבים שלנו כרמלית ודינו כחצר שאינה מעורבת, ומותר. הגה: וי"א עוד טעם להתיר דעכשיו שכיחי תכשיטין ויוצאין בהם אף בחול וליכא למיחש דילמא שלפא ומחויא כמו בימיהם שלא היו רגילים לצאת בהן רק בשבת ולא הוי שכיחי

RM - שכל רשויות שלנו הם כרמלית -

c. See Biur Halacha 345:7 d.h. Veyesh Omerim and the Aruch Hashulchan 345:16-20.

שאינן ששים רבוא וכו' - עיין במ"ב מש"כ דמדעת המחבר משמע דלא ס"ל כן והיינו מדכתב דעה זו רק BH בשם י"א והנה המ"א כתב דמסימן ש"ג בסי"ח שם משמע בהמחבר דס"ל כן להלכה וכבר דחו דבר זה כמה וכמה אחרונים דהביא שם רק דעת המלמדים זכות ואדרבה יש ראייה מכמה מקומות בשו"ע דדעתו לפסוק דיש ר"ה מן התורה אפילו בפחות מששים רבוא והוא בסימן רנ"ב סתם המחבר דלא יצא החיט במחטו סמוך לחשיכה בע"ש וכתב המ"א דלדין דל"ל ר"ה שרי וכן בסימן ש"ה כתב המחבר כל הנהו דאסורה הבהמה לצאת לר"ה וכתב שם המ"א דלכרמלית שרי דכל שבחבירו פטור אבל אסור בבהמה מותר עי"ש וכן בסימן שצ"ב לגבי עיר של יחיד ונעשית של רבים פירש רש"י של יחיד שלא היו בה ששים רבוא ולבסוף נוספו בה דיוורין והרמב"ם פירש עיר שהיה קנין יחיד ופשוט דהרמב"ם אזיל לשיטתו בענינו דלא ס"ל כלל תנאי דששים רבוא וכ"כ שם הגר"א בביאורו והנה השו"ע העתיק שם רק פירוש הרמב"ם ופשוט דאזיל לשיטתו כאן דהעתיק פירש"י רק בשם י"א ולדינא לא ס"ל כן דאי ס"ל להלכה כמש"כ המ"א היה לו להעתיק שם פירוש רש"י. וכ"כ העולת שבת בשם כנה"ג וכן בא"ר ובתוספת שבת דמדכתב המחבר דעה ראשונה בסתמא משמע דדעתו כן. ועתה נבוא להתבונן אודות מה שכתבו המ"א והט"ז דרוב פוסקים ס"ל כה"א הנה באמת כפי מה שהעתיק הב"י בקיצור נמרץ את עקרי השיטות דימו הם שרק אלו הם החולקים בזה [וכונת הב"י היה כיון שאנו מוצאים כמה מגדולי הראשונים שמחמירין בזה ע"כ בודאי עכ"פ נכון להחמיר] אבל כאשר חפשונו דבר זה בפוסקים מצאנו עוד הרבה מגדולי הראשונים המחמירים בענין זה. אכן מתחלה אחשב דעת המקילין בזה ראשון לכולם הביא זה בשם בה"ג [ואינו בבה"ג שלפנינו] ורש"י בעירובין [דף ו' ודף נ"ט] וסמ"ג וסמ"ק וספר התרומה ורבינו מאיר ורוקח ותוספות פרק במה אשה [ולר"י משמע שם דלא פסיקא ליה כולי האי דבר זה] והרא"ש פ"א דעירובין והא"ז והטור ורי"ו אכן לעומת זה יש הרבה שסוברין שר"ה הוא מן התורה כשרבים בוקעין במקום הזה אם הוא מפולש ולא בעינן ס' רבוא הלא המה הרמב"ם והר"ת והרמב"ן והרשב"א והריטב"א והרה"מ והר"ן בפרק במה אשה והגהת מרדכי במסכת שבת והרשב"ם [בהגה"ה פ"ק דשבת בשם הרשב"ם בדין האסקופה שהחמיר שם מאוד נגד דינא דגמרא וכתב שאין לנו וכו' יבוא לידי איסור תורה עי"ש הרי דס"ל שגם בזמנה"ז שאין בנמצא ס"ר ג"כ יש מן התורה ר"ה] וכן ר"א ממיץ בספר יראים שלו [שלא הזכיר כלל בתנאי ר"ה ששים רבוא] והריב"ש והמאירי פ"ו דשבת כולם ס"ל דלא בעינן ס' רבוא ועיין בריטב"א פרק כיצד מעברין כתב שם שרוב הגאונים סוברין כן וגם בודאי מסתברא כן דאלו אם היה ר"ה דוקא מס' רבוא לא היה משתמיט הגמרא להשמיענו ד"ז וגם בדף ז' ע"א דקמקשה הגמרא אטו כל הני לאו כרמלית ניהו אמאי לא תירץ דאתו לרבות היכא דלא היה ס' רבוא וגם דידוע שגזרו חז"ל לענין תקיעת שופר בשבת [וכן לענין קריאת המגילה] וביטלו עשה דאורייתא לכלל ישראל כדי שלא יבוא לידי חילול שבת שיביא אותו אצל חכם וילמדנו ואי אמרת דהוא דוקא כשיש באותה העיר ס' רבוא הוא דבר שאין מצוי כלל וכלל כ"א איזה עיר יחידה בעולם. וע"כ בודאי יש להחמיר כסברא הראשונה וכמו שכתב הרש"ל והמשאת בנימין ומה שהביא הט"ז ראייה מדברי הרמ"א בסימן רמ"ו שכתב שם שכל רשויות שלנו כרמלית הם כתב הבית מאיר דאינו ראייה כלל דשם איירי לענין להחמיר וכן מה שמסתפק שם בדברי הרשב"א גופא כבר דחו דבריו כמה אחרונים דמה שכתב הב"י זו הקושיא היינו קושיא ראשונה שמתירא להוציא וגם הראו בכמה מקומות בתשובותיו בסימן תקכ"ב ובסימן תש"ח בקיצור וכן העידו הריטב"א והריב"ש בשמו שסובר דלא בעינן ס' רבוא ועיין בספר גאון יעקב שכתב בשם הגר"א ז"ל ג"כ המחמירין מכל זה מוכח שיש להחמיר כדעה הראשונה [אך במקום שיש עוד צד להקל יש לסמוך על הסברא אחרונה כ"כ א"ר עי"ש] ומ"מ אין בנו כח למחות ביד המקילין שהם סומכין על הפוסקים העומדים בשיטת בה"ג ורש"י הנ"ל אבל כל י"ש בודאי יש להחמיר לעצמו דבזמנינו יש ג"כ ר"ה מן התורה וממילא אין לסמוך על עירוב של צוה"פ דבעינן דוקא דלתות וכמו שנתבאר הכל לקמן בסימן שס"ד עי"ש במ"ב ובה"ל וכ"כ הח"א בכלל מ"ט סי"ג והבית מאיר בסימן שס"ד עי"ש ודע עוד דאף שיטת רש"י הנ"ל שסובר דבעינן ס' רבוא יש לעיין בזה טובא לדינא דיש מן הפוסקים שנקטו דבר זה בפשוטו ויש מן הראשונים שהסבירו לדבריו באופן אחר ואעתיק את לשונם ממש וז"ל הריטב"א בעירובין נ"ט רש"י ז"ל אינו מצריך שיתיישבו בעיר ס' רבוא אלא שיכנסו בה סמ"ך כאלו הכרכים והעיירות שהם פתוחים למקומות הרבה ורגילין בה סוחרים וכיוצא בהם ותדע שאף ירושלים לא היו בה ששים רבוא תדיר ואעפ"כ יש בה משום ר"ה אלמלא דלתותיה ננעלות בלילה ומעתה כל שבתחלתה נתיישבה ככרכים ושווקים גדולים להיות רוכלת העמים זו היא של רבים עכ"ל וכעין זה כתב ג"כ הרי"א ז"ל והביאו הש"ג בפ"ק דעירובין וז"ל מבואות של כרכים המפולשין חוץ לעיר מצד זה ומצד זה ורחבין ט"ז אמה והן מעבר לס' רבוא כדרך הכרכים שכל באי עולם עוברין שם הרי המבואות הללו ר"ה גמורה הן עכ"ל.

Aruch Hashulchan

סעיף טז

וכתב רבינו הב"י בסעיף ז' די"א דכל שאין ששים רבוא עוברים בו בכל יום אינו רשות הרבים עכ"ל וכ"כ הטור וז"ל ורשות הרבים הוא רחובות ושווקים הרחבים ט"ז על ט"ז אמה [אשווקים] ומפולשים משער לשער וששים רבוא עוברים בו עכ"ל וזהו דעת רש"י בעירובין [נ"ט. ד"ה עיר] דכיון דכל ענייני שבת ילפינן ממשכן בעינן דומיא דדגלי מדבר שהיו שם ששים רבוא ואף שהיה הרבה יותר שהרי ששים רבוא המה רק הזכרים מבין עשרים עד בן ששים מ"מ לא למדנו רק מאי דמפורש בקרא ויש מראשונים שהסכימו לשיטה זו ורבים חולקים על זה וגם הרי"ף והרמב"ם לא הזכירו זה וגם בש"ס בבלי וירושלמי לא הוזכר זה בפירוש:

סעיף יז

וע"פ שיטה זו הוי כל היתר עירובין שבמדינתנו מפני שבכל הערים שלנו אין ס' רבוא עוברים ואינם כרשות הרבים ולכן מועיל בהם צורת הפתח דלשיטה ראשונה כיון דרחובות שלנו רחבים ט"ז אמה אין שום היתר דהם רשות הרבים גמור וצריכים דלתות ושיהא ננעלות בלילה כמ"ש והנה מפרשי הש"ע כתבו דרוב הפוסקים סוברים כשיטה זו [ט"ז סק"ו ומג"א סק"ז] האמנם אחד מהגדולים בדור שלפנינו הרעיש העולם על העירובין שלנו והראה בעליל שהאוסרים הם הרבה יותר מהמקילים אך מפרשי הש"ע לא ראו כי לא נדפסו בימיהם המקילים המה ספר התרומה והסמ"ג והסמ"ק והר"ם מרוטנבורג והרא"ש והטור העומדים בשיטת רש"י ז"ל והאוסרים המה הרי"ף והרמב"ם ור"ת ורשב"ם וראב"ן ורמב"ן ורשב"א והריטב"א והר"ן והמ"מ והריב"ש וכמה מבעלי התוס' הרשב"א הראשון וריב"א ור"י הלוי הר"מ וריא"ז [משכנ"י סי' ק"ט] וגם המהרש"ל ביש"ש ביצה [פ"ג ס"ח] הכריע דלא כשיטה זו

סעיף יח

ולבד זה האריכו לבאר דגם כוונת רש"י אינו שיהא ס' רבוא עוברים בו תמיד דזהו דבר שא"א וא"כ נחמיה כשצעק על חילול שבת מהבאתם כל ממכר לירושלים בשבת וגזרו גזרות ותקנו תקנות הלא כל הקהל לא היו רק ד' רבוא וכי על איסור כרמלית דרבנן הרעיש כל כך ולגזור גזירות על זה [שם] אלא כוונת רש"י שתהא דרך מפולש לרבים שיהא ביכולת לעבור בו גם ס' רבוא לאפוקי הדרכים הקטנים שאינן רק לעיר אחת ולא לכל העולם וא"כ כל הדרכים שלנו הם רשות הרבים [שם בשם ריטב"א] אבל עכ"פ מה מועיל האריכות אחרי שהעירובין נתפשטו ברוב ערי ישראל הרבה מאות שנים מקודם ורק על סמך היתר זה וכאלו בת קול יצא הלכה כשיטה זו ואם באנו לעכב לא לבד שלא יצייתו אלא נראה כמשתגעים שדבר זה נתפשט בכל ישראל ובפוסקים דהאידינא אין לנו רשות הרבים רק בערים ספורות והגדולות בעולם כמו ערי מלוכה שיש בהם ס' רבוא אבל לא בערים שלנו ויען כי מצוה וחובה ללמד זכות על כלל ישראל לכן שמתא את לבי להמציא איזה והיתר כמו שנבאר בס"ד

סעיף יט

ונלענ"ד בשנדקדק ר"פ הזורק [צ"ו:] ששואל הש"ס היכא כתיבא הוצאה בתורה דא"ר יוחנן אמר קרא ויצו משה ויעבירו קול במחנה איש ואשה וגו' ויכלא העם מהביא משה היכן הוה יתיב במחנה לוויה ומחנה לוויה רשות הרבים הואי שהיו הכל מצויין אצל משה רבינו [רש"י ד"ה מחנה] וקאמר להו לישראל לא תפיקו ותיתו מרה"י דידכו מאהליכם [שם] לרשות הרבים ע"ש ויש להבין מאי איריא דמחנה לוויה הוה רשות הרבים הרי כל מחנה ישראל הוה רשות הרבים דמחנה ישראל הוה גדולה ג' פרסאות על ג' פרסאות [עירובין נ"ה:] וכל המחנה היתה מסודר לכל הדגלים אלו מימין ואלו משמאל כמבואר בתורה וכל המחנה היתה עומדת בריבוע וא"כ כל המחנה הוה רשות הרבים ומאי איריא מחנה לוויה וזה אין לומר דבאמת הכוונה כן דתיכף כשהוציאו מהאוהלים הוציאו מרה"י לרשות הרבים דא"כ למה לו ההקדמה מה שמחנה לוויה הוה רשות הרבים ועוד במה חלוק מחנה לוויה ממחנה ישראל דבאוהלים עצמן פשיטא דגם האהל שישב בו משה רבינו אינו רשות הרבים וברחוב כולה רשות הרבים

סעיף כ

ולכן נראה דענין רשות הרבים כן הוא דאין להיות בעיר רק רשות הרבים אחד לשני צדדי העיר מזרח ומערב וכן רשות הרבים אחד לצפון ודרום וכשמו כן הוא שזה המקום הוא רשות שכל הרבים השוכנים בהמקום פונים לשם ולא למקום אחר כמו אצלם שכל הערים היו עשויים מבואות ובתוך המבואות היו הרבה חצירים ובכל חצר הרבה בתים והיו המבואות גדורים מג' רוחות אך באמצע העיר היתה סרטיא גדולה שכל המבואות פתוחות לה והיתה מפולשת משני הצדדים וכל מי שהיה צריך לילך לעיר אחרת בהכרח שהיה יוצא דרך סרטיא זו ומקום אחר לא היה לו כמובן וכן היתה פלטיא גדולה שבשם כולם מתקבצים לסחורה וזהו ששנינו בברייתא איזהו רשות הרבים כלומר המקום האחד שהרבים פונים לשם סרטיא ופלטיא אבל אם העיר אינה עשויה מבואות אלא כל הרחובות מפולשים לארבע רוחות העולם ומי שדר ברחוב זה יצא לעיר אחרת דרך רחוב זה ומי שדר ברחוב אחרת יצא דרך רחוב שלו וכן כל הרחובות וא"כ אין מקום שיקרא עליו רשות הרבים מפני שאין שם מקום שכולם מתקבצים שם:

C. Application to Contemporary Cities

1. Kew Gardens Hills – Teshuvot Igrot Moshe 4:86.

הכשר העירוב בקיו גארדענס הילס ט' ניסן תשל"ד.

מע"כ ידידי הרה"ג מוהר"ר פרץ שטיינבערג שליט"א

הנה בדבר העירוב אשר תיקן כתר"ה סביבות קיו גארדענס הילס והיה זה בהסכם כל הרבנים אשר בקיו גארדענס הילס ונעשה זה באופן שלא נכנס הדרך הכבושה לרבים הנקרא היי וויי וגם נעשה באופן שהחששות ליפסל ע"י איזה קלקול הם רחוקים מאד וגם העמידו משגיח שיראה בכל ערב שבת קדש, הנני רואה בזה תועלת גדולה והצלה ממכשול בשוגג ובמזיד, ואין דומה כלל לנוא יארק שלא היה זה ברצוננו ורצון הגאון ר' אהרן זצ"ל ועוד גדולי תורה מאגוד"ר כי נוא יארק עיר גדולה מאד וכדבארתי בתשובה בספרי א"מ אבל קיו גארדענס הילס היא קטנה לענינים אלו וליכא הטעמים שכתבתי שם דלכן הוא טובה גדולה ותועלת לשמירת שבת ואני אומר שיפה עשיתם.

והנני יידו מוקירו מאד, משה פיינשטיין

2. Flatbush – Teshuvot Igrot Moshe O.C. 4:87.

דין עירוב בפלעטבוש ט"ו בשבט תשל"ח.

מע"כ הרבנים הגדולים וידידי החשובים אשר מועד הרבנים דפלעטבוש כל אחד לפי מהללו יהולל שליט"א.

והיו"ר ידידי הרה"ג מוהר"ר ישראל פאליעו שליט"א

הנה כשהיו אצלי הרבנים החשובים הרה"ג מוהר"ש ז"ל שארפמאן שליט"א והרה"ג מוהר"נ שרייער שליט"א בדבר תיקון עירוב בפלעטבוש ואמרתי שאיני רוצה להתערב בזה כי הרי כמה שיטות איכא בפירוש מה זה רשות הרבים ובפירוש דלתות נעולות וספרי הש"ע מצוים, אבל מאחר שיצא קול שאני הוא מתיר בעצם מצד לשון זה שאמרתי מוכרח אני לבא בזה לברר בקיצור מה שאני בעצמי סובר, והוא מפורש באורך בכל פרט ופרט בח"א מאו"ח בספרי אג"מ סימן קל"ט שהשבתי להרה"ג ר' צבי הירש אייזנשטייט ז"ל, כי אני הסברתי מה שנראה לע"ד בדבר הששים רבוא שחידשו רש"י והתוס' וכן נהגו להקל כמותם, והוא נכון ומוכרח שאיכא שני ענינים בדרכים צריך שיעברו ששים רבוא בכל יום כלשון המחבר סימן שמ"ה סעי' ז' להי"א אבל בעיר הוא רה"ר = רשות הרבים = בזה שישנם בעיר ששים רבוא, ויש להקל שהוא שיהיו ברחובות כל העיר כל העת שדרכן של אינשי לצאת מבתיהן כשצריכין לאיזו דבר ששים רבוא אף שבכל רחוב ורחוב לא נמצאו אלא פחות הרבה ואף שאין עוברין כלל אלא שנמצאו ברחובות הוא רה"ר אם במשך כל הרחובות הם בסך ס' רבוא, דכן היה בדגלי מדבר בשעה שנחו שזה היה רובא דרובא של כל הזמן דהמסעות שהיו עוברין ממקום למקום היה במשך כל הארבעים שנה רק ימים מועטים וכל הזמן היו נחים במ"ב המסעות כדכתבתי שם בענף ה' וברור שלא היו עוברין הרבה אינשי מרחוב לרחוב כי לא היה להם שום צורך בזה ואף אם היה צורך כמו בעירות דבזה"ז שכל אדם עושה מלאכה ומסחר נמצאים רובא דרובא בבתיים שעושים

המלאכה והחננויות והעברה ברחובות העיר הוא רק בשעה שהולכין למלאכתן ולמסחרם וכדומה, אבל אינשי ברחובות כל אחד בשכונתו נמצאו בערים הגדולות טובא גם ששים ריבוא וזהו הרה"ר דבערים, וצריך לאמוד כמה תושבים יהיו נמצאים בעיר שיהיו מהם ברחובות דכל העיר ששים רבוא ואפשר כדמסתבר שלא כל הערים שוין לענין זה.

אבל יש להוסיף דהוא בשטח עיר די"ב מיל על י"ב מיל כיון דילפינן הכל מדגלי מדבר, ולכן בברוקלין שהוא עיר אחת מלאה אוכלוסין אבל אפשר שהיא יותר מי"ב מיל על י"ב מיל, צריך לאמוד למשל פלעטבוש שנמשכת יחד עם ברוקלין י"ב מיל מהם אם נמצאו סך אינשי שם הרבה כל כך שנמצאו בכל רחובות דאלו הי"ב מיל ס' ריבוא הוא רה"ר גמורה אף להמצריכין ס' רבוא ונוהגין כמותן **והוא אולי אחד מארבעה או אחד מחמשה אינשי נמצאו ברחובות** שסך כזה היו במדבר שהרי מספר ס' הריבוא היו מבן עשרים ומעלה ולגמ' ב"ב דף קכ"א ע"ב לא נמנו אלא עד ששים שנה עיי"ש ברשב"ם ד"ה כפחות מכל, שאז הוא רה"ר גם לרש"י ותוס' אף שליכא רחוב שעוברין שם ס' רבוא, וכשאיכא רחוב שהולכין שם ס' ריבוא הוא רה"ר אותו הדרך אף שאין בעיר ס' ריבוא.

ופשוט שאם בשטח קטן שפחות מי"ב מיל על י"ב מיל נמצאים ששים ריבוא הוא ודאי רה"ר, אבל הוא קולא דאם בשיעור די"ב מיל על י"ב מיל לא יהיו סך דירורין שמהן תהיה האומדנא דבחוצות ימצאו ס' ריבוא אינו רה"ר, אבל בנוא יארק וברוקלין שאיכא בתים גדולים שבבית אחד ישנם הרבה דירורין שהוא בשטח קטן מאד על הארץ ואיכא בתים שנמצאו דירורים אפילו יותר מד' מאות משפחות הרי בשטח קטן טובא אפשר שיהיו הסך ס' ריבוא שנמצא בחוצות שצריך לרש"י ותוס', דבדגלי מדבר הא היו רק אוהלים שטוחים על פני הארץ שלכן היה זה בסך גדול די"ב מיל על י"ב מיל.

ואם היו ששים ריבוא בשטח החשבון די"ב על י"ב מיל אבל בארכו כפלים על רחבו כגון ששה מיל על אורך כ"ד מיל יש להסתפק ובסברא נוטה להקל לדידהו.

ובעיר שיש בה הרבה נכנסין צריך להתחשב גם עם אלו הנכנסים מערים אחרות דאם איכא הס' ריבוא בצירוף הנכנסים ממקומות אחרים נמי הוא רה"ר כדהבאתי מרש"י עירובין דף נ"ט ע"א ד"ה עיר של יחיד ואף שנסתפקתי שם דאולי סגי ביש בעיר ס' ריבוא ביחד עם הנמצאים בהבתים, יותר מסתבר דאין להחשיב בכלל הס' ריבוא אלא אלו הנמצאים בחוצות דהרי במדבר היו שם בהמחנה יחד עם אלו שבבתים פי ארבע או חמש מס' ריבוא, שלכן מכיון שנמצאו כרכים גדולים דתיקנו בהן עירובין משמע שהקלו בזה.

ואף שמקטין לפ"מ שכתבתי קושית תוס' בעירובין דף ו' ע"א ד"ה כיצד מזה שהיו בדגלי מדבר טף ונשים לאין מספר דאפשר דמסך זה אמדו דהיו בחוצות ס' ריבוא.

וכוונת קושית התוס' הוא דמגלן דהיה האומד כך כיון שלא הוזכר מספר עלייהו, וגם הקושיא מערב רב שהיו הרבה ולא נאמר מספר שע"ז ליכא תירוץ האומד לכן לא תירצו זה.

ובעצם נראה לתרץ קושית התוס' דהשיעור נאמר על מחנה ישראל ממש דהערב רב לא היו מעורבין אלא שחנו חוץ למחנה ישראל סמוך להם וראיה דהא אף לבן המצרי שהיה בן אשה ישראלית לא הניחוהו ליטע אהלו בתוך מחנה דן כ"ש שהערב רב לא היו בתוך מחנה ישראל והשיעור נאמר על מחנה ישראל, דדוחק לומר דשיעור זה היה עם הערב רב שהרי איכא ג' מחלוקות במכילתא פ' י"ד ר' ישמעאל ור"ע ור' נתן כמה היו הערב רב לר' ישמעאל כפלים, לר"ע ד' פעמים ולר' נתן ששה פעמים וא"א שלכולן לא היה אלא השיעור דמבית הישימות עד אבל השטים שרבב"ח ראה אותו מקום והיה י"ב מיל על י"ב מיל כדאיתא בעירובין דף נ"ה ע"ב, שלכן משמע שבמקום זה חנו רק ישראל שנמנו ולא הערב רב וזה עצמו היה רה"ר בלא מקום הערב רב, וצ"ע מה שהתוס' לא תירצו כן.

עכ"פ אני סובר לדינא כדכתבתי אבל לא רציתי לומר זה לפס"ד ברור מאחר שלא הוזכר זה בפירושו בדברי רבותינו האחרונים ובעה"ש משמע שודאי לא נחית לזה עיי"ש בסעיף י"ט וסעי' כ', אף שלע"ד אינו נכון כלל כדבריו שודאי היה כל מחנה ישראל רה"ר לא רק מקומו של משה כדהוכחתי בתשובתי שם, וגם הביא נכדי הרה"ג ר' מרדכי טענדלער שליט"א מהא דברישי הזורק (דף צ"ו ע"ב) אמרו ר' יאשיה ור"ה שזורק ד"א ברה"ר = ד' אמות ברשות הרבים = היה במקדש באורגי יריעות שהיו זורקין המחטין זל"ז ובוכיאר ביריעה ולשואליהן, הרי עשו מלאכת אריגת היריעות ברה"ר ולא היה זה אצל משה דהא אחר שגמרו מלאכתן הביאו אל משה יריעות גמורות להמשכן ולהאהל כמפורש בקרא בפ' פקודי

וענין סרטיא ופלטאי שמביא דבכל הערים היה רק מקום אחד לצאת חוץ לעיר שזהו סרטיא וכן היה רק מקום אחד שמתקבצים לסחורה לא מסתבר זה כלל שבעיר גדולה שצריך ללכת דרך רחוק לא יהיה אלא מקום אחד לקנות מה שצריך ואין שום טעם לדחוק, וענין סרטיא ופלטאי הא סובר הרשב"א בעבה"ק ש"ג דאפילו בעיר שמוקפת מחיצות הוא רה"ר ועוד שיטות איכא שסברי כן, ואף להחולקים עליהו יש לפרש שהסרטיא ופלטאי הוא לענין רה"ר דדרך ולענין להחשיב בדין רה"ר גם המבואות המפולשין לה, בכל אופן לא נראה כלל דרך העה"ש, אבל בזה טעם שלא אמרתי למה שאני סובר לרבנים חשובים לפס"ד ברור

אבל מאחר שיצא קול שאני הוא המתיר שהוא בעצם נגד מה שכתבתי ונגד מה שאני סובר כן לדינא הוכרחתי לכתוב מכתבי זה שהוא ברור דעתי במה שכתבתי וגם במה שהוספתי עוד פרטים בין לקולא בין לחומרא מה ששם בתשובתי לא כתבתי שלא היה אז נחוי.

והנני ידידם מוקירם ומכבדם, משה פיינשטיין.

4. Paris (addressed in 1938!!!) – Teshuvot Achiezer 4:8 and Chazon Ish O.C. 107:5-7 (warning – this piece is not easy grasped!).

Paris: Rav Chaim Ozer Grodzinski and the Chazon Ish

In the late 1930s, the rabbis of Paris asked Rav Chaim Ozer Grodzinski (the leading halachic authority at that time) if they could construct an eruv consisting of tzurot hapetach (vertical poles with strings running atop them) around their city. This method would only suffice if Paris were considered a karmelit, as opposed to a reshut harabim.

Rav Chaim Ozer consulted with the Chazon Ish (one of the most respected authorities in the laws of eruvin) as well as the rabbis who supervised the Vilna eruv. Rav Chaim Ozer (Teshuvot Achiezer 4:8) opens his responsum by noting that over 600,000 people reside in Paris, so seemingly all authorities would consider it a reshut harabim. Consequently, an eruv consisting of tzurot hapetach cannot render it a private domain.

However, he notes that walls surround Paris on three sides, rendering it a reshut hayachid on a biblical level. There are bridges that pass over the walls, constituting breaches (pirtzot) in them. Nevertheless, Rav Chaim Ozer claims that Paris is a reshut hayachid on a purely biblical level, since the walls on these three sides cover most of the perimeter (omeid merubeh al haparutz). Rav Chaim Ozer argues that, while any breach over ten amot (roughly fifteen to eighteen feet) invalidates a wall on a rabbinical level, breaches are insignificant on a biblical level as long as the majority of each of three sides of the perimeter remains enclosed. Since the breaches in Paris's wall are only

problematic on a rabbinical level, the erection of tzurot hapetach suffices to permit carrying. Rav Chaim Ozer and the Chazon Ish thus conclude that tzurot hapetach suffice in Paris.

5. Think: what is the Halachic justification for the Riverdale Eruv (I was told Rav Moshe was not a supporter!)?
6. Manhattan – see Rashba and Teshuvot Chacham Tzvi cited in Ba'eir Heitev (O.C. 345:7), Teshuvot Igrot Moshe O.C. 1:139 and Teshuvot Har Zvi O.C. 2:24.

BH - It is written in the Teshuvot Chacham Tzvi (number 37) "I found that the Rashba in his Avodat HaKodesh presents a "Chiddush Gadol" that a Platya is regarded as a Reshut HaRabbim even if the city is surrounded by walls whose gates are locked at night; I am astonished that I have not seen even one of the Posekim cite this".

IM - הנה לעומת זה שכתבתי שיש מקום להקל הא איכא שיטת הרשב"א הובא בבה"ט /או"ח/ - סי' שמ"ה סק"ז שסרטיא ופלטיא הוא רה"ר אף בעיר שמוקפת מחיצות ודלתותיה נעולות וכן איתא בבעה"מ בעירובין דף כ"ב בשם הר"א אפרים דרה"ר לא מיערבא אפילו בדלתות נועלות ויש סוברין שאף שאינו רה"ר הוא עכ"פ כרמלית כדהובא בתה"ד סי' ע"ג ואף שהתרה"ד עצמו סובר שהוא רה"י מ"מ יש שיטה האוסרת ומשמע שכן סובר גם רש"י בדף ק"א /עירובין/ שכתב לענין ירושלים אבל עכשיו דלתותיה נעולות לאו רה"ר שאינה כדגלי מדבר שהוא דרך פתוח כל שעה עיי"ש ולשון זה משמע שאינו רה"י דהא רק מחמת שאינה דומה לדגלי מדבר הוא הפטור שזה עושה רק שלא יתחייב בדין רה"ר כדאשכחן לשון זה ברה"ר מקורה אבל לא יעשה מה שאינה דומה לדגלי מדבר בדין רשות היחיד.

איברא דלשון רש"י דלעיל מזה שכתב שהיא כולה כחצר של רבים שלא עירבו דהואיל ודלתותיה נעולות בלילה מערבין את כולה משמע שהוא רק משום חסרון עירוב וביותר מפורש הוא ברש"י /עירובין/ ד"ו = דף ו' = שכ' אבל נעילת דלתות משווא לה כחצר של רבים ומערבין את כולה וכ"ז שלא עירבו היא כרמלית עיי"ש כדהוכיח התה"ד מרש"י אבל עכ"פ מרש"י של דבור זה שכתב דל"ד לדגלי מדבר משמע שהוא כרמלית ולא מהני עירוב. וצריך לומר שהם שתי לשונות ברש"י.

ולכאורה מוכרח שבירושלים לא היה מועיל עירוב דאם היה מועיל עירוב מ"ט לא עירבו בירושלים הא משמע /עירובין/ בדף ס"ח שיש לעשות עירוב ומוטל זה על חכמי העיר ודוחק טובא לומר דידוע היה שבאותה שעה שהביאו חכמים ממעשה בשוק של פטמים שהיה בירושלים /בירושלים/ שהיו נועלין ומניחין את המפתח בחלון שע"ג הפתח לא היה עירוב מצד איזה אונס

וא"כ אולי יש לנו להחמיר כיון שלהרשב"א ור' אפרים שבבעה"מ הוא גם רה"ר ולהגדולים שהביא התה"ד וכן הביא ממרדכי בש"ר אפרים מרעגענשבורג הוא עכ"פ אסור מדין כרמלית וכן הא הוכחתי שגם רש"י בחד לישנא סובר שהוא כרמלית וגם הא איכא ראייה גדולה לשיטה זו.

ומה שעשו תיקונים לעיירות שביראפ /שבארופה/ ולא החמירו בסרטיא ופלטיא לשיטות אלו אין ראיה דלא חיישינן להו אלא דהוא משום שנהגינן להקל שצריך ס' רבוא ובעיירות הא לא היו ס' רבוא גם בסרטיא ופלטיא ולכן אף שנחמיר כהרשב"א ור' אפרים שאין מועיל לרה"ר אף מחיצות גמורות לא היה שייך להחמיר בהו

וכן לא היו אף כרמלית לשיטות הגדולים שבתה"ד ולשון אחד שברש"י דרק ברה"ר של ששים רבוא שהוקף במחיצות סברי שאף שאינו בדין רשות הרבים הוא בדין כרמלית כמו בירושלים דגם הם סברי כהרשב"א שרה"ר אף כשהוקף במחיצות לא נעשה רה"י רק שפטורין משום דל"ד לדגלי מדבר וא"כ הוא כרמלית כדאיתא ברש"י וא"כ בפחות מס' רבוא שאינו רה"ר מועילין המחיצות וגם רק צוה"פ לעשות לרה"י.

אבל בעיר גדולה שס' רבוא מצויין בסרטיא ופלטיא שלו שזה לא היה כלל בעיירות שביראפ שעשו התקונים כמפורש בכל הראשונים והפוסקים אין לנו מנהג להקל בזה וא"כ יש לנו להחמיר כיון שמצינו הרבה ראשונים שאוסרין ויש ראה גדולה לדבריהם כדלעיל.

וגם הא אף לפי ראשון דרש"י שכן סובר התה"ד שבמוקף מחיצות ליכא שום איסור והוא בדין רה"י אף בעיר שס' רבוא בוקעין בה נמי הא מוכרחין לומר שירושלים עכ"פ היתה אסורה משום שלא עירבו שתמוה טובא מ"ט לא עירבו כדהקשתי שדוחק לומר שאותה שעה לא היה דאף על שעה אחת תמוה מ"ט לא עירבו.

ולכן אולי מכיון שבאין לירושלים מכל המקומות ברגלים וגם בכל השנה להקריב קרבנות ולאכול מע"ש חששו לשמא יראו אנשים ממקומות שלא יהיו מתוקנים במחיצות כמו ירושלים ויטלטלו גם שם לפיכך לא עירבו כדי שיהיו אסורים גם בירושלים דכ"ז שלא עירבו הרי גם חצר אסור ככרמלית.

ואם כן גם במאנהעטן שהוא עיר שבאין ממקומות הרבה שא"א שם לתקן וגם סמוכים לה בתוך התחום מקומות שלא יוכלו לתקן, אין לתקן ולא לערב גם במאנהעטן כדי שיהיו אסורים גם במאנהעטן ולא יבואו לטלטל גם במקומות שאי אפשר לתקן ונמצא שאף לדידהו משמע שאין לתקן להתיר במאנהעטן אף אם יכולין לתקן.

Har Zvi - מתוכן הענינים/ לחבר הרבנים בניו - יורק, חשון תשך+ תיקון עירובין במנהטן/ -

זה כמה שנים שנתפרסם התעוררות ע"י רבנים גדולי תורה לעשות תיקון עירובין במנהטן - ניו יורק שהיא מרובה באוכלוסין של אהב"י והפירצה בנוגע לאיסור הוצאה בשבת גדולה מאד. אחרי אסיפות של גדולי תורה לא באו לעמק השוה.

וכדרכה של תורה יש מיימינים ומשמאילים, ובין המשמאילים יש שתים שהם הרבה, יש שחוששין מפני שלפי דעתם אין כאן מקום לתיקון עירובין מפני שיש כאן חשש רה"ר דאורייתא, ויש גם אלה שחוששין שהתיקון לא יצא לכל הדעות, ויש ג"כ שהם מודים שהתיקון נעשה כפי הדין, עכ"ז הם חוששין מפני תקלה צדדית שיכולה לצאת ע"י התיקון, היינו שע"ז ישכח מההמון כל עיקר איסור ההוצאה, ע"ד שאמרו הראשונים דהוצאה מלאכה גרועה היא, ומכאן יבואו להתיר גם במקומות שאין שם תיקון עירובין כלל.

והנה זה מקרוב היה כאן בפעיה"ק ידידי הגאון הר"מ כשר שליט"א ומדי דברי בו בענין זה דרש ממני שגם אני אכתוב חו"ד בענין זה העומד שם על הפרק.

ואמרתיו לו שלפי מצב בריאותי קשה לי להכנס ביער שאין לו תחומין ובפרט לדון בהרבה פרטים שהם סמויים לי מן העין ואין דומה שמיעה לראיה.

רק כלפי אלה הגדולים שבאמת מודים הם שיש דרך לעשות תיקון עירובין ולהרים מכשול מדרך עם ד', אלא שהם נמנעים מחשש תקלה צדדית שאפשר לצאת מתיקון זה שאחרים יחשבו הואיל והותרה

הותרה גם בלי תיקון. על פרט זה הסכמתי לכתוב, שמלבד שכבר אמרו הראשונים שאין לנו לגזור גזירות מעצמנו, הנה עדיפא מינה מצינו גם בכה"ג שאין כאן גזירה חדשה, והענין הוא שכבר גזרו עליו אלא שנשתייר חלק ממנו שבשביל איזה טעם לא הכניסוהו בכלל הגזירה ושוב בטל הטעם עד שגם פרט זה שייך לכלל הגזירה, מ"מ אמרינן דאין לנו להוסיף על הגזירה, וכמו שכתב המג"א (סימן שא ס"ק נח) בהא דמסתפג באלונטיה, שכתב דאע"ג דבוה"ז אפשר בלי רחיצה הול"ל דאסור להסתפג, מ"מ כיון דלא גזרו בימיהם אין לנו לחדש גזירה, והביא ראה מהב"י (סימן יג), ואע"פ שבחידושי רע"א תמה על הב"י, מ"מ אין דברי הב"י נדחים וכדמשמע מהמג"א שמביא ממנו להלכה למעשה.

וכדי לפרסם עושי מצוה כדאי להודיע דברי תשובת החת"ס (או"ח סימן צט) וז"ל: שאל ממני ידידי הרב נ"י לברר לו בראיות מדברי חז"ל שראוי ונכון לכל קהל עם ישראל בכל מקומות מושבותיהם לתקן מבואותיהם בתיקונים צוה"פ או שארי תיקונים כיוצא בו כדי שלא ישלול רוב המון עם בהוצאה מרשות לרשות ביום ש"ק.

דבר זה אין צריך לפנים ולראיה והוא מן השכל ומן המבואר להדיא בדברי חז"ל השכל מחייב

וז"ל בעל מאורות נתן (להגאון הראב"ד בקה"ק ווארשא) בספרו (סימן ח) ובעת שעסקנו בתיקון העירוב דפה ווארשא שמח מאד הרב הגאון החסיד המפורסם מו"ה יצחק מאיר נ"י אשר יש מקום שם לסמוך על תשובת מהרי"ט, הגם שיש לפקפק הרבה בת' מהרי"ט, עם כל זה בשעת דחק גדול כמו פה ק"ק ווארשא בודאי כדאי הגאון מהרי"ט לסמוך עליו, עכ"ל

הרי דאף שלמעשה היה מפקפק בדינו של מהרי"ט עכ"ז בשביל תיקון עירובין של עיר גדולה שמח וסמך ע"ז מפני הדוחק, א"כ מכש"כ במנהטן שהנחיצות לתיקון עירובין גדולה עד מאד, בודאי כל המסייעים למצוה רבה זו זכות הרבים תגן עליהם - על העושים והמעשים

D. Intercity Highways (such as the Henry Hudson Parkway!)

1. Note the definition of a Seratya as appears in Shabbat 6a (also see Rashi).
2. Note the Ramban to Eruvin 59a (d.h. Verash Atzmo) cited by the aforementioned Biur Halacha (towards the end, discussing a Seratya) and the Aruch Hashulchan O.C. 345:26.

הנה הרמב"ן ז"ל בחידושו על עירובין הקשה ג"כ על בה"ג ורש"י בעלי שיטה זו וז"ל מדקאמרינן - BH מדבר בזמן שהיו ישראל שם הוי ר"ה ובזמן הזה כרמלית מכלל דעיר ואיסטריאות אע"פ שאין בהם ששים רבוא הווי ר"ה כיון שהדרכים כבושין ובני אדם עוברין בהם דטעמא דמדבר משום שאין שם דרך כבושה ולא מכוונת לילך בה לשום מקום ודמי לבקעה שהיא רה"י לשבת ורש"י עצמו כתב שם מדבר בזמן הזה אין מקום הלוך לרבים דהולכי מדברות לא שכיחי ומינה דדרכים ועיירות דשכיחי אע"ג דלא הווי תמן ששים רבוא ושמא דעת הראשונים לומר שהאיסטריא שהיא כבושה חוץ לעיירות והולכים ממנה מעיר לעיר וממדינה למדינה עד סוף כל העולם אין מדקדים בה בעוברין עליה ששים רבוא דהא דכ"ע היא

והנה הדרך ההולכת מעיר לעיר לרוב הפוסקים הווי רשות הרבים אך להמצריכין ששים רבוא עוברין - AH לא הווי רשות הרבים ולפי מה שבארנו הווי רשות הרבים כיון שהיא רק דרך אחת וכל דרך שרבים עוברים שם הווי רשות הרבים וזהו רק בדרך מפולש שדרך שם נוסעים לכל מקום אבל דרך צדדי המיוחדת רק לאיזה כפר או לאיזה חצר נראה דלא הווי רשות הרבים

3. Think:

a. Do the Mechaber and Rama (both presented earlier) rule in accordance with the Ramban?

b. How might the Henry Hudson Parkway differ from the Ramban's description of a Seratya?

Part Two - The philosophy of a Tzurat HaPetach encompassing a community

1. <http://thedailyshow.cc.com/videos/ljsr17/the-thin-jew-line>

2. <https://www.youtube.com/watch?v=se0d7JybJxk>

3. <https://www.youtube.com/watch?v=6iDHIYZYd9g>

4. Kuzari 3:51

אמר הכוזרי

אבל נשאר לי לשאול אותך בעירוב והוא קלות במצות השבת, איך יתיר מה שאסרו הבורא בתחבולה ההיא הנקלה והפחותה.

נא. אמר החבר: חס ושלום שיסכימו המון חסידים וחכמים על מה שיתיר קשר מקשרי התורה, אך הם מזרזים ואומרים: עשו סייג לתורה. ומן הסייגות שסייגו, שאסרו ההוצאה וההכנסה מרשות היחיד לרשות הרבים ובהפך, מה שלא אסרה זה התורה, ואחר כן גלגלו בסייג ההוא גלגול להרוחה, כדי שלא תחשב השתדלותם כתורה, ושיהיה ריוח לבני אדם בהשתמשם, ולא יגיעו אל הריוח ההוא אלא ברשות, והרשות הוא עשות העירוב, כדי שתהיה הכרה בין המותר לגמרי ובין הסייג ובין האסור.

נב. אמר הכוזרי: כבר הספיק לי זה. אבל לא חזקה אצלי מלאכת העירוב עד שתהיה מחברת בין שתי רשויות.

נג. אמר החבר: אם כן לא חזקה אצלך המצוה כלה. החזק בעיניך התרת הנכסים והממון והבעלים והעבדים כלקייחת הקנין והצואה, והתרת האשה ואיסורה אחר שהיתה מותרת באמרו תהא לי מקודשת, והתרתה אחר שהיתה אסורה באמרו כתבו וחתמו ותנו גט. וכל מה שיש בתורת כהנים ממה שהשלמתם תלוי במעשה מן המעשים או בדבר מן הדברים, וצרעת הבגד והבית התלוי במאמר הכהן טמא או טהור. וכל המשכנה לא חלה הקדושה עליה אלא בהקמת משה את המשכן והמשיחה בשמן המשחה, וכן הכהנים לא חלה הקדושה עליהם אלא במלואים ובתנופה, והלויים בטהרה והתנופה. וטהר הטמאים במי גדה שבו אפר הפרה ואזוב ושני תולעת ועץ ארז

5. Rav Avraham Weiss Tradition Summer 1987 pages 40-47 (separate handout).

Part Three – The Construction of the Tzurat Hapetach

A. Determining Gud Asik Mechitzta – a crucial issue!

1. Eruvin 11b (approx. 20 lines from the top) - See the Machloket between Rav Nachman and Rav Sheishet as to whether the side posts must extend all the way to the top post.

תנא צורת הפתח שאמרו קנה מכאן וקנה מכאן וקנה על גביהן צריכין ליגע או אין צריכין ליגע רב נחמן אמר אין צריכין ליגע ורב ששת אמר צריכין ליגע אזל רב נחמן ועבד עובדא בי ריש גלותא כשמעתיה א"ל רב ששת לשמעיה רב גדא זיל שלוף שדינהו אזל שלף שדינהו אשכחוהו דבי ריש גלותא חבשוהו אזל רב ששת קם אבבא א"ל גדא פוק תא נפק ואתא

2. Shulchan Aruch O.C. 362:11 – whose opinion is accepted? What important additions does the Shulchan Aruch add to the Gemara?

מהו צורת פתח, קנה מכאן וקנה מכאן וקנה על גביהן, אפ"ל אינו נוגע בהן אלא שיש ביניהם כמה אמות, ובלבד שיהא גובה הקנים שמכאן ומכאן י"ט ויהיו מכוונים כנגד קנה העליון

3. Mishnah Berurah 362:62 – the explanation of the Shulchan Aruch's ruling.

אפילו אינו נוגע בהן - דאמרינן גוד אסיק והקנים עולים עד החבל

4. Mishnah Berurah 362:63 – what critical addition does he make?

ויהיו מכוונים וכו' - ר"ל ששני הקנים יהיו מכוונים ממש נגד הקנה העליון ולא מרוחק ממנו אפילו כל שהוא

5. Think: What might be the conceptual basis of the Machloket between Rav Nachman and Rav Sheishet? Might Rashi to Eruvin 11a (d.h. U'Metach Zemorah) provide insight into Rav Nachman's opinion?

דאמר רבין בר רב אדא א"ר יצחק מעשה באדם אחד מבקעת בית חורתן שנעץ ד' קונדיסין בארבע - Gemara - פינות השדה ומתח זמורה עליהם ובא מעשה לפני חכמים והתירו לו לענין כלאים ואמר ר"ל כדרך שהתירו לו לענין כלאים כך התירו לו לענין שבת

Rashi - כעין צורת פתח - מזה לזה, ומתח זמורה על גביהן - מזה לזה.

6. The crucial live issue – is “Gud Asik” determined by eyesight or is a plumbline necessary? Debated by modern-day Poskim.

a. See Mishnah Terumot 1:7 – for an example of determination by estimate. - אין תורמין לא במידה, ולא במשקל, ולא במניין -

b. See Mishnah Eruvin 5:4-5 where precise measurement is required.

אין מודדין אלא בחבל של חמישים אמה, לא פחות ולא יתר; ולא ימוד אלא כנגד ליבו. היה מודד והגיע לגיא או לגדר, מבליעו וחוזר למידתו. הגיע להר, מבליעו וחוזר למידתו--ובלבד שלא יוציא חוץ לתחום; אם אינו יכול להבליעו, בזו אמר רבי דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר, שמעתי שמקדרין בהרים.

ה,ה. אין מודדין אלא מן המומחה

c. See Mishnah Kilayim 6:9 where plumbline measurement is necessary.

הפרח היוצא מן העריס, רואין אותו כאילו היא מטוטלת תלויה בו--כנגדו, אסור

d. Think: how might Shulchan Aruch O.C. 456:3 resolve this issue?

אעפ"י שאין מודדין קמה בי"ט ללוש, בי"ט של פסח שאין לשין עיסה גדולה מעשרון, מותר למדוד; ויש אוסרים, אלא יקה באומד הדעת

e. See the Mishnah Eruvin 94a (bottom of the page) and Gemara until Eruvin 94b (the two dots on the top of the page). How might the Gemaras conclusion impact this issue?

דף צד, א משנה חצר שנפרצה לרה"ר משתי רוחותיה וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו וכן מבוי שנשלט קורותיו או לחייו מותרים באותו שבת ואסורים לעתיד לבא דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר אם מותרין לאותו שבת מותרין לעתיד לבא ואם אסורין לעתיד לבא אסורין לאותו שבת:

דף צד, א גמרא במאי עסקינן אילימא בעשר מאי שנא מרוח אחת דאמר פיתחא הוא משתי רוחות נמי פיתחא הוא אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרוח אחת נמי אמר רב לעולם בעשר

דף צד, ב גמרא וכגון שנפרצה בקרן זווית דפיתחא בקרן זווית לא עבדי אינשי

6. Video on plumbline use for Eruvin

<https://www.youtube.com/watch?v=7kxV4xynUtY>

7. Why most Eruvin today have their Lechis extend entirely to the wire.

8. This issue – plumbline vs. eyesight - has ramifications for numerous areas of Halacha – can you think of some?

B. Tachuv – another very common and live issue.

1. Eruvin 11a (seven lines from the bottom) – the disqualification of a Tzurat HaPetach Min HaTzad.

אמר רב חסדא צורת הפתח שעשאה מן הצד לא עשה ולא כלום

2. What if the wire does not pass over the sidepost but rather through the sidepost (“Tachuv”) – what do you think? Look at Rashi to Eruvin 11a (d.h. Min HaTzad) – what does Rashi seem to think about this?

מן הצד - שמתח הזמורה מזה לזה באמצעיתו, ולא על ראשיהן.

3. See the opinions and arguments that appear in the Mishnah Berurah (362:64), Aruch Hashulchan O.C. 362:32 and Chazon Ish O.C. 71:9.

MB - ואם הקנה שלמעלה תחוב בין קנה לקנה שנחקק קצת בקנים כעין שעושין האומנים והקנים עודפין - למעלה על גב הקנה שמונח ביניהם מסתפק הפמ"ג ומצדד בזה להחמיר

AH - דבר פשוט הוא שאם הקנה שעל גביהן מונח בהקנה שמכאן ומכאן אע"פ שעוד הרבה בולטין הקנים - שמכאן ומכאן למעלה מהקנה שעל גביהן כגון שחקק בתוך הקנים ונתן הקנה העליון בתוך החקק מכאן ומכאן מה איכפת לנו מה שבולטים עוד למעלה למעלה ויש טועים לומר דגם זה מקרי מן הצד ע"פ לשון רש"י [עירובין י"א. ד"ה מן הצד] שכתב מן הצד שמתח הזמורה באמצעיתו מזה לזה ולא מראשו עכ"ל שהפ"ל הוא אף שמונחים באמצע רחבן מ"מ פסול מפני שאין מונחים למעלה ממש וטעות הוא וברש"י הכוונה באמצעיתו מן הצד דממילא הוא כן דכשמניחו על ראשו של זה ושל זה לא הוי מן הצד וכשמניחו באמצעיתו הוי מן הצד

D. Slanted Top Post Wire and "Rav Hershel Schachter Overhead Wire"

1. Slanted top post wire

a. See Mishnah Berurah 362:60

קנה מכאן וכו' - אפילו אחד [מה] גבוה מחבירו הרבה והקנה העליון [מו] מונח בשיפוע

b. See Shiur HaTziyun 362:46 citing Rav Akiva Eiger - עקיבא - איגר מסתפק אם מונח הרבה בשיפוע

c. Rav Aharon Kotler is cited as accepting a top post wire as slanting up to 45 degrees. Consider: How might Shulchan Aruch and Rama Y.D. 289:6 support Rav Kotler's ruling?

צריכה להיות זקופה, ארכה לאורך מזוזת הפתח, ויכוין שיהא שמע (דברים ו, ד) דהיינו סוף הגלילה, לצד חוץ. הגה: וכן נהגו (ב"י). אבל י"א שפסולה בזקופה, אלא צריכה להיות שכובה, ארכה לרוחב מזוזת הפתח (טור והפוסקים בשם ר"ת). והמדקדקין, יוצאין ידי שניהם, ומניחים אותה בשפוע ובאלכסון (טור והגהות מיימוני ומהרי"ל ות"ה ס' נ"ב), וכן ראוי לנהוג, וכן נוהגין במדינות אלו. ויכוין שיהא ראש המזוזה, דהיינו שמע (דברים ו, ד) לצד פנים, ושיטה אחרונה לצד חוץ.

d. Think: Does Rav Kotler's rule apply to a side post as well? Does it apply to a zig zagging top post?

2. "Rav Hershel Schachter Overhead Wire" – see the slide on my Eruv Power Point – what do you think?

E. Must the top post be perfectly straight?

1. Consider the implications of the aforementioned (A. 6. e.) Eruvin 94a-94b.

2. See aforementioned (A. 5) Eruvin 11a regarding the Zemorah (– what might one derive from this story?

3. Shulchan Aruch O.C. 362:11 – note the material mentioned by the Mechaber that may be used for the top post (“Gemi” – reed grass): what implications might this have for our issue? וצריך שיהיו הקנים שבצדדים חזקים לקבל דלת כל שהוא, אפילו של קש או של קנים; אבל קנה שעל גבן סגי בכל שהוא, כא ואפילו גמי מהני

4. Rav Moshe Feinstein is cited as applying the concept of Lavud (see Mishnah Sukkah 1:9 for an introduction to this important topic - המשלשל דפנות מלמעלן למטן--אם - (גבוהות מן הארץ שלושה טפחים, פסולה. הרחיק את הסיכוך מן הדפנות שלושה טפחים, פסולה) to our topic.

5. See Mishnah Berurah 362:66 and Aruch Hashulchan O.C. 362:37 regarding a swaying top post – what might the implications be for our issue?

MB

מי - ומ"מ [נה] אותו גמי צריך שלא ינטל ע"י רוח וכתב בספר מחצית השקל דמ"מ קיל קנה שעל גבן מקנה שבצדדים דאותן שבצדדים צריך ליזהר שלא ינדם הרוח [וכמו שכתב המ"א בסימן שס"ג סק"ד] כיון דהם משום מחיצה ומחיצה שהרוח מנידה לא מיקרי מחיצה אבל הקנה שעל גבן נהי דצריך ליזהר שלא ינטל ע"י הרוח אבל אי הרוח ינידו אין בכך כלום דעיקר המחיצה תלוי בשני הקנים העומדים מן הצד ויש מאחרונים שמתמירין בזה ולדידהו בשעושיין העירוב ע"י חבל צריך למתחו בחזקה כדי שלא ינידו הרוח

AH

כתב המרדכי בפ"א דצורת פתח סגי בקנה על גביו ובלבד שלא יהא ניטל ברוח עכ"ל ולא כתב שלא יתנדנד ברוח דזה א"א כיון דהוא דק ובגובה ודאי דהרוח מנדנדו קצת ולא דמי למחיצה הניטלת ברוח כענפי אילנות דהתם מתנדנדים לגמרי ואין להם עמידה כלל אבל הכא הנדנדו מעט ומ"מ על מקומו הוא כיון שנקשר בשני הקצוות אלא כונתו שלא יפול לגמרי ברוח דאז אינו מחיצה אפילו אם אין רוח והרוקה כתב דהקנים שמכאן ומכאן אם אין לו קנים עושים בחבלים וכ"כ הכלבו [ב"י] ונ"ל דזהו דוקא כשיחברו החבלים במסמרות לדפנות דאל"כ הרי בודאי יתנדנדו הרבה ברוח ואינה מחיצה

F. The maximum distance between Lechis (side posts).

1. See Eruvin 11b (approx. 20 lines from the top) regarding the requirement that the Tzurat Hapetach be able to support a door (even a door made of straw) – does this Gemara impose a maximum distance between Lechis?

אמר רב חסדא צורת הפתח שאמרו צריכה שתהא בריאה כדי להעמיד בה דלת ואפילו דלת של קשין

2. See Shulchan Aruch 362:11 – is a maximum size of the Tzurat HaPetach presented?

מהו צורת פתח, קנה מכאן וקנה מכאן וקנה על גביהן, אפי' אינו נוגע בהן אלא שיש ביניהם כמה אמות, ובלבד שיהא גובה הקנים שמכאן ומכאן י"ט ויהיו מכוונים כנגד קנה העליון

3. What does Teshuvot Har Tzvi 2:18:12 believe?

שאלה: חוט ברזל של העירוב שנמשך על שטח גדול ובהמשך הזמן נשתררב החוט ונסמך על צד העמוד וזה רק בעמודים האמצעיים, אם יש לסמוך על זה שבעמודים הראשיים נשאר החוט על גבי העמודים

תשובה: יש להכשיר את העירוב

ועיין ברמב"ם הלכות שבת (פי"ז הי"ד) צוה"פ רוחב מאה אמה הרי זה מותר וכמובן דלאו דוקא מאה אמה אלא אפילו ביותר ממאה ג"כ מותר, ולפי"ז אין פסול משום העמודים האמצעיים דרואים אותם כאילו אינם כלל, ג"כ מותר וצורת הפתח מתיר בהעמודים הראשיים ואין האמצעים פוסלין את צורת הפתח

4. In Chareidi communities, Lechis are attached to every pole, unless the wire passes over the pole. Does this ruling of the Teshuvot Har Zvi support this practice?

Part Four – Separation of Religion and State Issues

Lemon vs. Kurtzman and Eruvin

1. Note the “Setirah” within the first amendment regarding the free exercise clause and the establishment clause.

Congress shall make no law respecting an establishment of religion, or prohibiting the free exercise thereof; or abridging the freedom of speech, or of the press; or the right of the people peaceably to assemble, and to petition the Government for a redress of grievances.

2. Note how the three prongs of the Lemon vs. Kurtzman decision help resolve this “Setirah”.

Lemon test

The Court's decision in this case established the "Lemon test" (named after the lead plaintiff Alton Lemon),^[2] which details the requirements for legislation concerning religion. It is threefold:

1. The statute must not result in an "**excessive government entanglement**" with religious affairs. (also known as the Entanglement Prong)
2. The statute **must not advance nor inhibit religious practice** (also known as the Effect Prong)
3. The statute **must have a secular legislative purpose**. (also known as the Purpose Prong)

If any of these prongs are violated, the government's action is deemed unconstitutional under the Establishment Clause of the First Amendment to the United States Constitution.

United States Court of Appeals, Third Circuit.

TENAFLY ERUV ASSOCIATION, INC.; v. THE BOROUGH OF TENAFLY;

Further, there is no evidence that Orthodox Jews receive a message or ascertain the eruv's boundaries by looking at the lechis. To the contrary, Rabbi Howard Jachter, speaking on behalf of the TEAI, said that “most Orthodox Jews do not . would not know how to

make an eruv, wouldn't see where the eruv is, how it is. A rabbi wouldn't know how it is." Even plaintiff Chaim Book, who is obviously familiar with the eruv's boundaries and the lechis' locations, said, "I, who know some of the poles have lechis, have a hard time recognizing the lechi on the pole by just looking at it." In addition, plaintiffs' complaint states that "the eruv is not a religious symbol." -

3. Consider the implications for "minimally invasive" Eruvin in the United States.

Part Four – Karpeif, Eruv Chatzeirot and Sechirat Reshut

A. Karpeif

1. See Rambam Hilchot Shabbat 16:1 or Shulchan Aruch O.C. 358:1 – for a basic definition.

Rambam – מקום שלא הוקף לדירה אלא שיהיה תשמישו לאוויר--כגון גינות ופרדסים, וכגון המקיף מקום מן הארץ לשומרו, וכיוצא בהן--אם יש בגובה המחיצות עשרה טפחים או יתר, הרי הוא כרשות היחיד לחייב או מרשות הרבים לתוכו. ואין מטלטלין בכולו, אלא אם כן יש, המוציא והזורק והמושיט ממנו לרשות הרבים בו בית סאתיים או פחות; אבל אם היה בו יתר על בית סאתיים, אסור לטלטל בו אלא בארבע אמות ככרמלית

כל היקף שלא הוקף לדירה, כגון גנות ופרדסים ובורגנים שאינם עשויים אלא לשמור בתוכן, אסור - SA חכמים לטלטל בתוכה יותר מד' אמות אם הוא יותר מסאתים

2. Google Earth View of Teaneck, NJ – note the Halachic problem

3. See Biur Halacha 358:9 (citing Teshuvot Devar Shmuel) for an extraordinarily lenient approach to solve this problem. Do you find this approach compelling?

עיינ בת' דבר שמואל שמצדד להקל בעיר מוקפת חומה ששם אין זרעים שבתוך העיר מבטלי להיקף דירה של חומה [ומיירי במקום שהבתים נבנים מתחלה ואח"כ הקיפו בחומה דהוי הוקף לדירה וכמבואר בסי' ת"א וכמו שכתב בספר מור וקציעה] והח"צ העתיק דבריו בסימן נ"ט ואף שמתחלה גמגם בדבריו אעפ"כ לבסוף הסכים עמו בשעת הדחק שאי אפשר בשום אופן לתקן שלא יכשלו רבים ואחריו החזיק בנו הגאון יעב"ץ במו"ק

B. Eruv Chatzeirot –

1. See Rambam Hilchot Eruvin Perek 1 from Halacha 1 through 9 for a full (and beautiful) appreciation of the institution of Eruv Chatzeirot.

א חצר שיש בה שכנים הרבה, כל אחד מהם בבית לעצמו--דין תורה הוא, שיהיו כולן מותרין לטלטל בכל החצר, ומבתים לחצר, ומהחצר לבתים: מפני שכל החצר רשות היחיד אחת, שמותר לטלטל בכולה. וכן הדין במבוי שיש לו לחי, או קורה--שיהיו כל בני המבוי מותרים לטלטל בכולו, ומחצרות למבוי, וממבוי לחצרות: שכל המבוי, רשות היחיד הוא. וכן הדין במדינה שהיא מוקפת חומה גבוהה עשרה טפחים, שיש לה דלתות ננעלות בלילה--שכולה, רשות היחיד היא. זה הוא דין תורה

ב אבל מדברי סופרים, אסור לשכנים לטלטל ברשות היחיד שיש בה חלוקה בדירורין, עד שיערבו כל השכנים כולן מערב שבת--אחד חצר, ואחד המבוי, ואחד המדינה; ודבר זה, תקנת שלמה ובית דינו הוא

ג וכן יושבי אוהלים, או סוכות, או מחנה שהקיפוהו מחיצה--אין מטלטלין מאוהל לאוהל, עד שיערבו כולן. אבל שיירה שהקיפוה מחיצה--אין צריכין לערב, אלא מוציאין מאוהל לאוהל בלא עירוב, לפי שהן כולן מעורבין, ואין אותן אוהלים קבועין להן.

ד מפני מה תיקן שלמה דבר זה: כדי שלא יטעו ויאמרו, כשם שמותר להוציא מן החצרות לרחובות המדינה ושווקיה, ולהכניס מהם לחצרות--כך מותר להוציא מן המדינה לשדה, ולהכניס מן השדה למדינה; ויחשבו שהשווקים והרחובות, הואיל והן רשות לכול, הרי הן כשדות וכמדברות, ויאמרו שהחצרות בלבד, הן רשות היחיד; וידמו שאין ההוצאה מלאכה, ושמותר להוציא ולהכניס מרשות היחיד לרשות הרבים.

ה לפיכך תיקן שכל רשות היחיד שתיחלק בדיריו, ויאחזו כל אחד ואחד בה רשות לעצמו, וישיאר ממנה מקום ברשות כולן, ויד כולן שווה בו כגון החצר לבתים--שנחשוב אותו המקום שיד כולן שווה בו, כאילו הוא רשות לרבים, ונחשוב כל מקום ומקום שאחזו כל אחד מן השכנים וחלקו לעצמו, שהוא בלבד רשות היחיד; ויהיה אסור להוציא מרשות שחלק לעצמו לרשות שיד כולם שווה בו, כמו שאין מוציאין מרשות היחיד לרשות הרבים, אלא ישתמש כל אחד ברשות שחלק לעצמו בלבד עד שיערבו כולן, אף על פי שהכול רשות היחיד.

ו ומה הוא העירוב הזה: הוא שיתערבו במאכל אחד שמניחין אותו מערב שבת--כלומר שכולנו מעורבין ואוכל אחד לכולנו, ואין כל אחד ממנו חולק רשות מחברו; אלא כשם שיד כולנו שווה במקום זה שנשיאר לכולנו, כך יד כולנו שווה בכל מקום שאחזו כל אחד לעצמו, והרי אנו כולנו, רשות אחת. ובמעשה הזה, לא יבואו לטעות ולדמות שמותר להוציא ולהכניס מרשות היחיד לרשות הרבים.

ז העירוב שעושים בני החצר זה עם זה, הוא הנקרא עירובי חצרות; ושעושיין אנשי המבוי זה עם זה או כל בני המדינה, הוא הנקרא שיתוף.

ח אין מערבין בחצרות, אלא בפת שלמה בלבד: אפילו כיכר מאפה סאה, והיא פרוסה--אין מערבין בה; הייתה שלמה, והיא כאיסר--מערבין בה. וכשם שמערבין בפת תבואה, כך מערבין בפת אורז ובפת עדשים; אבל לא בפת דוחן. ושיתוף, בין בפת בין בשאר אוכלים: בכל אוכל משתתפין--חוץ מן המים בפני עצמן, או מלח בפני עצמו; וכן כמהין ופטירות--אין משתתפין בהן, שאינן חשובין כאוכלים. עירב מים עם מלח--נעשה כמורייס, ומשתתפין בו.

ט וכמה שיעור האוכל שמשתתפין בו: כגרוגרת לכל אחד ואחד מבני המבוי, או מבני המדינה--והוא שיהיו שמונה עשר, או פחות; אבל אם היו מרובים על זה, שיעורו שתי סעודות--שהן כשמונה עשר גרוגרות, שהן כשישה ביצים בינוניות: אפילו היו המשתתפין אלפים ורבות, שתי סעודות לכולן.

2. See Mishnah Eruvin 7:11 for the procedure for establishing the Eruv Chatzeirot: אבל בעירובי חצרות, מערבין לדעתו ושלא לדעתו, לפי שזכין לו לאדם שלא בפניו

<https://www.youtube.com/watch?v=B2gUsBkR9xY>

3. Where is the Eruv Chatzeirot customarily stored? See Rama O.C. 366:3 for an answer: המנהג בזמן הזה להניח העירוב בבית הכנסת. וכן נהגו הקדמונים. Note potential problems that could emerge from improper storage and publicity of the Eruv Chatzeirot. Should the location of the Eruv Chatzeirot appear on the Eruv website?

4. Does an apartment building whose owner owns the large appliances provided for each apartment require an Eruv Chatzeirot based on Rambam Hilchot Eruvin 4:14?

What do you think?

בעל החצר ששכר מבתי חצרו לאחרים, והניח לו כלים או מיני סחורה בכל בית ובית מהן--אינן אוסרין עליו: הואיל ויש לו תפוסת יד בכל בית מהן, נעשו הכול כאורחין אצלו.

5. Does a hotel require an Eruv Chatzeirot? See Rambam Hilchot Eruvin 4:1.

אנשי חצר שהיו כולם אוכלין על שולחן אחד תמיד--אף על פי שכל אחד ואחד יש לו בית בפני עצמו--אין צריכין עירוב, מפני שהן כאנשי בית אחד. וכשם שאין אשתו של אדם ובניו ובני ביתו ועבדיו אוסרין עליו, ואינו צריך לערב עימהן--כך אלו כולן כאנשי בית אחד הן, מפני שהן כולן סומכין על שולחן אחד

C. Sechirat Reshut

1. Note the limitations of Eruv Chatzeirot and its Sechirat Reshut substitute as recorded in the Rambam Hilchot Eruvin 2:10 and 16.

שני ישראלים וגוי השוכנים בחצר אחת, ועירבו הישראלים לעצמן--לא הועילו כלום; וכן אם ביטלו לגוי, או ביטל להן, או ביטלו הישראלים זה לזה ונעשו כיחיד עם הגוי--לא הועילו כלום: שאין עירוב מועיל במקום גוי, ואין ביטול רשות מועיל במקום גוי; ואין להן תקנה--אלא שישכרו ממנו רשותו, ויעשה הגוי כאילו הוא אורח עימהן. וכן אם היו גויים רבים--משכירין רשותם לישראלים, והישראלים מערבין ומותרין

2. A “wholesale Sechirat Reshut” from the political leader of the area is permitted by the Shulchan Aruch (O.C. 391:1). Note the option of conducting this rental from the leader’s “Sechiro Ulekito” (one to whom the leader has delegated authority).

אבל במקום שכל צרכי העיר אינם נעשים אלא על פי השר או הממונה שלו, ודאי ששכירות מהשר ההוא או משכירו ולקוטו מהני, שהרי יש לו רשות להושיב אנשיו וכלי מלחמתו בבתי בני העיר בשעת מלחמה שלא מדעתם

3. Is a “wholesale Sechirat Reshut” permitted in a democracy? See Teshuvot Har Tzvi 2:17. Consider the relevance of the right of eminent domain.

הרב נחום אתרוג צפת, סיון תרצז+ מלך שמת אם צריך לשכור רשות מחדש

מה שכתב בדין מלך שמת את צריך לשכור רשות מחדש וכמוש"כ הט"ז (בסימן שפב ס"ק ט ובסימן שצא ס"ק ג) החכם צבי (בסימן ו) ובתשובות מהר"ם שיק (או"ח סימן קפב) וכ"כ בתשובות גינת ורדים ועוד מהאחרונים.

לכאורה הי' נ"ל לחלק בין מלך שיש לו רשות לעשות המלחמה ולהעמיד חיילות בבתיים באופן שהמדינה כולה שלו היא, וכבר הזכיר הב"י לחלק בין שר המדינה שאין לו רשות להושיב אנשי מלחמה וכלים בהבתיים, דלא (מהני השכירות ממנו (יעוין בס' שצ"א בב"י

ולפ"ז י"ל דכל הני פוסקים הקדמונים והאחרונים, הם דברו במלכי זמנם שהיה להם כח שלטון לעשות כרצונם אבל מלך זה וכי ידיו עושות מלחמה או שוברות מלחמה - אין לו שום כח מצד עצמו והכל נעשה ע"פ מועצת השרים והוא אין לו רק שם מלך לכבוד לבד, ובאמת הוא פקיד ככל שאר הפקידים ואין הכרעה כלל אם הוא חי או לא - כח הממשלה מסורה ביד מועצת המדינה והוא בעצמו אינו אלא כמו שכירה ולקיטה של ממשלת העם, ולכן היה אפשר להקל שלא להצריך שכירות מחדש

שוב מצאתי בתשובות מנחת אלעזר (ח"ד סימן יד) שמחלק כן שאפשר להקל במלכים כאלה, אמנם מהיות טוב בודאי המחמיר תבוא עליו ברכה.

4. From which leader should the Sechirat Reshut be conducted?
5. Consider the implications if a portion of the Eruv is part of a jurisdiction from which one did not conduct a Sechirat Reshut.
6. Think: do foreign embassies require a separate Sechirat Reshut?